

L. dz. 4/I

Raport o sytuacji wojskowej w Rosji sowieckiej

Na wiosnę r.b. po pomyslniej ofensywie Czechosłowackiej i wybuchu
 a. tego szeregu powstań w poszczególnych miastach Rosji / Jarosław,
 Wołogda, Murem i.t.d. / rząd sowiecki energicznie zabrał się do organi-
 zacji armji. W sprawie tej najczynniejszą rolę odgrywał Trockij i od-
 grywa ją obecnie. Przed wystąpieniem Czechosłowaków nieoficjalnie poma-
 gał Trockiemu tajny sztab koalicyjny - jak zapewniał o tem Stieckow
 / Nachankies / redaktor " Izwiestji Ws. C.I.K.R.K.S. i K.D." oficjalnego
 organu rządu sowieckiego. Wybitną rolę w organizowaniu armji odgrywali
 oficerowie niemieccy, bądź czyniący to na skutek agitacji, a raczej
 na tajny rozkaz władz niemieckich, którym chodziło za wszelką cenę
 o zatrzymanie posuwających się wojsk koalicyjnych i sprzymierzonych
 z nimi. Po nieudanych próbach twierzenia armji drogą dobrowolnego wer-
 bunku rząd sowiecki jak stawać ją stawać pobór przymusowy, tak
 że obecnie są powołani przynajmniej na papierze, wszyscy mężczyźni
 od 18 do 40 lat. W armji zniknęły komitety, zaprowadzona została żelaz-
 na dyscyplina. Dla kontroli dowódców przy każdym oddziale, nie mniejszym
 od pułku, lub odpowiadającym jemu, są desygnowani komisarze, członkowie
 partji komunistów, jako mężowie zaufania rządu. W wojsku dopuszczona
 jest tylko agitacja bolszewicka która w ostatnich czasach jest nadzwyc-
 zają wytężoną, szczególnie na front wysyłane są masy agitatorów i całe
 wagony agitacyjnej bibuły. Należy skontrolować stały postęp
 w armji sowieckiej. Jednak brak ciepłej odzieży środków sanitarnych
 może spowodować masową dezercję i ostatecznie tę armję rozpruć.
 Nastrój w armji apatyczny oficerowie służą zapewne tylko dla chleba,
 a bardzo wielu na rozkaz poszczególnych wojskowych i politycznych
 organizacji, nie wyłączając lewych eserów. Dla skoordynowania całej
 akcji wojskowej stworzone " Wyższyj wojenne - rewolucyjnyj Sowiet"
 z Trockim na czele. Rzecznikiem fachowym jest były generał Sytin.
 Głównym dowódcą jest Wacetis, kaptan b. pułk. sztabu generalnego armji
 rosyjskiej - człowiek zdolny energiczny i o dużej wiedzy fachowej.
 Stwierdzić należy że nadludzka wprost praca bolszewików zaczęła wyda-
 wać dodatnie rezultaty i Rosję należy uważać za groźnego przeciwnika
 nawet w przeciwstawieniu do koalicyjnego desantu. Komisariat Polski
 w lipcu b.r. podjął się twierzenia dywizji zachodniej. Stan tej formacji
 w końcu października był następujący: 4 pułki piechoty w łącznej sile
 około 4000 do 5000 bagnetów, polaków w tym około 35%. Między innymi

są dwie kompanie chińczyków Pułk jazdy ułanów mazowieckich w sile 400 ludzi z których około 250 ludzi do ostatniej chwili znajdowało się na froncie za Kazaniem: sztab pułku w Moskwie. Pułki piesze są dyslokowane w Tambowie, poszczególne oddziały tych pułków były wysyłane na front kozacki na południe od Weroneża. Cała dywizja jest obficie zaopatrzona w sprzęt techniczny posiada masę broni / kulemiotów/; brak tylko kadru i sprężystej organizacji. Komitet polski miał zamiar rzucić tę dywizję w odpowiedniej chwili na zachód. Choć armia sowiecka czerwona znajduje się w stadium formacyjnym, jednak liczebność jej można określić na 500000 - 600000 ludzi. Grasa się w końcu października znajdowało się na froncie południowym od Caricyna do Weroneża przeciwko armjom Krasnowa i DieWikina: były tam koncentrowane najlepiej ćwiczone i zaopatrzone wojska. Na odcinku wschodnim i północnym wschodnim przeciwko Czechosłowakom, armii Dutowa / esenburscy kozacy / i armii konstytuanta koncentrowane siły nie ustępowały ilością wojskiem południowym, zato słabiej były wyekwipowane i uzbrojone. Front ~~u północny~~ północny / Murman, Onega, Archangielsk, Peczora / ze względu na zbliżającą się zimę stracił poważniejsze znaczenie strategiczne. Na granicy Finlandji i dalej na południe od Pietrogradu do Weroneża dyslokowane były tylko drobne oddziały wojskowe. Poza tym pierścieniem w północnym Kaukazie była była otoczona w połowie listopada przez oddziały armii ochotniczej / Denikina / 60000 armia bolszewicka. Poszczególne oddziały w Turkiestanie, Syberji wschodniej i na północ od kraju Nadamurskiego zostały ostatecznie rozbite i rozproszone - w ciągu października ze wszystkich oddziałów ~~w / / / /~~ rosyjskich, walczących przeciwko bolszewikom, na miejsce regularnej armii zasługuje do pewnego tylko stopnia armia ochotnicza, która dzięki genialnej ręce dowództwa przetrwała najcięższe chwile i obecnie wzrasta impenujące w liczbę / w końcu października liczone ją na 200000 ludzi / Co się zaś tyczy konspiracyjnych organizacji wojskowych / aleksiejewska, eserowska, monarchiczna / to dzięki straszliwemu terrorowi i drakońskim środkom administracyjnym zostały one rozbite i zapewne nie będą zdolne do rewolty w chwili odpowiedniej. Misje koalicyjne również prawie zawiesiły w ostatnich czasach swoją działalność wojskową / wysadzanie mostów, psucie torów kolejowych, podpalać składów etc. / Formujące się oddziały polskie na Syberji, Donie i Północy / Murman, Archangielsk / w poważną rachubę brać nie mogą

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ponieważ istnienie ich datuje się najwcześniej od początków lipca. Na froncie zaś Uralskim wskutek cofania się wojsk antybolszewickich akcja formacyjno-werbunkowa została utrzymana. Wojska japońskie do ostatniej chwili udziału w walkach nad Wołgą nie brały.

podpisane: Dr. B. Nakeniecznikow M.P.

19 -28/XI - I'

Warszawa

za zgodność: odpisu

